

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สภาพความเป็นอยู่ของคนไทยในปัจจุบันกำลังเผชิญกับปัญหาความเดือดร้อนทางเศรษฐกิจ เนื่องจากการเอารัดเอาเปรียบของระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม ซึ่งส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ และการพัฒนาประเทศในหลาย ๆ ด้าน รัฐบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหานี้เป็นอย่างดี จึงได้นำเอาวิธีการสหกรณ์เข้ามาแก้ปัญหาดังกล่าว เนื่องจากเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าวิธีการสหกรณ์เป็นวิธีการหนึ่งที่จะสามารถจัดปัญหาความเดือดร้อนทางเศรษฐกิจอย่างได้ผล

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาถึงการพัฒนาของกิจการสหกรณ์ในประเทศไทย ตั้งแต่ระยะเริ่มแรกเป็นต้นมา ปรากฏว่า การดำเนินการสหกรณ์ยังไม่เจริญก้าวหน้าเท่าที่ควร เนื่องจากสาเหตุต่าง ๆ หลายประการ ดังจะพิจารณาได้จากรายงานการวิจัยของกรมส่งเสริมสหกรณ์พบว่า สาเหตุสำคัญประการหนึ่งก็คือ การที่สมาชิกขาดความรู้ความเข้าใจความศรัทธาในวิธีการสหกรณ์ และผู้ดำเนินการขาดความรู้ ความชำนาญในการบริหารงานสหกรณ์ (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2519) ดังนั้นการที่จะสร้างสรรค์สหกรณ์ให้เจริญก้าวหน้าจำเป็นต้องให้การศึกษาแก่สมาชิก เพื่อให้สมาชิกเข้าใจในหลักการและวิธีดำเนินการสหกรณ์ รัฐบาลที่ มีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนที่จะเข้ามาเกี่ยวข้องกับการสหกรณ์ ตลอดจนมีอุดมการณ์ทางสหกรณ์อย่างแท้จริง เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุผลตามเป้าหมาย (กรมสามัญศึกษา, 2521) ดังที่ Ellidin (อ้างถึงใน เทพ ไสยานนท์, 2522) นักสหกรณ์ชาวสวีเดนได้กล่าวถึง ความสำคัญของความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ไว้ว่า

... ถ้าหากมีโอกาสนในการจัดตั้งสหกรณ์ขึ้นมาใหม่ โดยปราศจากเงินทุนอย่างเพียงพอในหมู่สมาชิกและเจ้าหน้าที่สหกรณ์ ซึ่งมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของสหกรณ์อย่างแจ่มแจ้ง กับการจัดสหกรณ์โดยมีทุนดำเนินการอย่างเพียงพอ แต่สมาชิกและเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ปราศจากความรู้ ความเข้าใจในสหกรณ์แล้ว จากประสบการณ์ข้าพเจ้าเลือกเอาอย่างแรก ...

จะเห็นได้ว่าความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์มีความจำเป็นอย่างยิ่ง ถ้าสมาชิกสหกรณ์มีความรู้ ความเข้าใจดีแล้ว จะทำให้สามารถเปลี่ยนทัศนคติของสมาชิกให้เกิดความรักหรือรักดีต่อสหกรณ์ได้ การให้การศึกษอบรมเกี่ยวกับสหกรณ์ นอกจากจะกระทำกับสมาชิกกรรมการ เจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ ตลอดจนประชาชนโดยทั่วไปแล้ว ยังจะต้องจัดทำในกลุ่มเยาวชนของประเทศอีกด้วย โดยตระหนักว่าเยาวชนในขณะนี้คือผู้ใหญ่ในวันหน้า หากเยาวชนมีความรู้ ความเข้าใจในวิธีการและคุณประโยชน์ของสหกรณ์โดยถูกต้องก็จะเป็นรากฐานในการพัฒนาการสหกรณ์ของประเทศต่อไปในอนาคต (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2522)

ในปัจจุบันนี้รัฐบาลได้พยายามส่งเสริมกิจการสหกรณ์ทุกวิถีทาง ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับภูมิภาค และในระดับชาติ ขณะเดียวกันรัฐบาลก็ได้ส่งเสริมกิจการสหกรณ์สำหรับเยาวชนด้วย โดยให้เยาวชนได้รับการศึกษอบรมเกี่ยวกับสหกรณ์ เพื่อให้เยาวชนได้เรียนรู้และเข้าใจถึงหลักและวิธีการปฏิบัติงานด้านสหกรณ์ ซึ่งเป็น การปูพื้นฐานทางจิตใจ นิสัยการทำงานร่วมกัน การเสียสละ และเห็นประโยชน์ของหมู่คณะ ในการให้การศึกษอบรม เพื่อให้มีประสิทธิภาพนั้น เยาวชนจะต้องมีความรู้ทั้งในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ จึงได้มีการจัดกิจกรรมสหกรณ์ในโรงเรียนขึ้น โดยริเริ่มจัดกิจกรรมสหกรณ์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วประเทศให้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรการศึกษา (ฉลาด เสริมปัญญา, 2526)

สำหรับการศึกษาในระดับประถมศึกษา ซึ่งมีบทบาทสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการวางรากฐานให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะและประสบการณ์เกี่ยวกับการสหกรณ์ ตั้งแต่ยังเรียนอยู่ในโรงเรียน ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้เล็งเห็นว่า แนวคิดในเรื่องสหกรณ์ที่เรียกว่า อุดมการณ์สหกรณ์ จะทำให้สามารถแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศได้ จึงได้นำแนวคิดหรืออุดมการณ์สหกรณ์มาเชื่อมโยงกับหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ซึ่งมีความคล้ายคลึงและเอื้อกันอยู่แล้ว จึงได้กำหนดเนื้อหาเรื่อง "การรวมกลุ่มและสหกรณ์" ไว้ในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-6 และให้มีการจัดกิจกรรมสหกรณ์กันอย่างทั่วถึง เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักการ วิธีการสหกรณ์ โดยเน้นให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริงในกิจกรรมสหกรณ์โรงเรียน ทั้งนี้เพื่อให้สามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมและขยายผลสู่ชุมชนได้เป็นการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะสังคมชนบทให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น นอกจากนี้การจัดกิจกรรมสหกรณ์ในโรงเรียนประถมศึกษา ยังเป็นการสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลในเรื่องของการสนับสนุน

การปกครองระบอบประชาธิปไตย เพราะทำให้นักเรียนรู้จักสิทธิและหน้าที่ รู้จักทำงานเพื่อพัฒนาท้องถิ่น นอกจากนั้นกิจกรรมสหกรณ์ยังเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามวิถีประชาธิปไตยอีกด้วย เนื่องจากเป็นวิธีการที่จะใช้ระบบกลุ่มในการดำเนินการ รวมทั้งระบบสหกรณ์ยังปลูกฝังคุณสมบัติที่พึงประสงค์ให้แก่ักเรียนด้วย โดยกำหนดให้กิจกรรมสหกรณ์ เป็นกิจกรรมนักเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, ม.ป.ป.)

กิจกรรมนักเรียนเป็นกิจกรรมที่โรงเรียนจัดให้แก่ักเรียน เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมผู้เรียนให้พัฒนาทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม ควบคู่ไปกับการเจริญงอกงามทางสติปัญญา เพื่อบรรลุถึงจุดหมายปลายทางของการศึกษาที่ตั้งไว้ กิจกรรมนักเรียนมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ทำให้นักเรียนมีโอกาสทำงานตามความสนใจและพัฒนาความสนใจให้สนใจสิ่งใหม่ สอนให้เป็นพลเมืองดี มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้มีโอกาสแสวงหาประสบการณ์ต่าง ๆ ด้วยตนเอง กิจกรรมสหกรณ์ในโรงเรียนประถมศึกษาเป็นกิจกรรมหนึ่งในกิจกรรมนักเรียนที่จัดในโรงเรียนประถมศึกษา จึงนับว่ากิจกรรมสหกรณ์มีความสำคัญและจำเป็นต่อนักเรียนเป็นอย่างยิ่ง เพราะช่วยตอบสนองความต้องการทางจิตวิทยาของนักเรียน ซึ่งต้องการการยอมรับจากบุคคลในวัยเดียวกัน ต้องการความสำเร็จ ช่วยให้นักเรียนได้ทราบถึงความสามารถพิเศษ ความถนัดตามธรรมชาติและความสนใจของตนเอง กิจกรรมสหกรณ์ในโรงเรียนประถมศึกษาจะช่วยดึงเอาสิ่งเหล่านี้ให้นักเรียนได้แสดงออกมา ให้นักเรียนรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ทั้งต่อตนเองและส่วนรวม (อิทธิพล รุ่งประพันธ์, 2529) นอกจากนี้การจัดกิจกรรมสหกรณ์ในโรงเรียนประถมศึกษาจะช่วยให้นักเรียนได้รับความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่จะช่วยเพิ่มพูนความสามารถในการค้าและการทำธุรกิจให้แก่ักเรียน และช่วยพัฒนาลักษณะนิสัยที่ดีให้แก่ักเรียนในเรื่องความขยัน ความซื่อสัตย์ ความประหยัด อดทนและความรับผิดชอบ มีความรู้และทักษะในการหา การใช้และการออมทรัพย์ ตลอดจนมีความรู้และทักษะในการจัดการและทำงานรวมกลุ่มกัน โดยถือหลักสหกรณ์ (มุสดี กุฎอินทร์, 2527) สอดคล้องกับ วีรยุทธ วิเชียรโชติ และ นวลเพ็ญ วิเชียรโชติ (2527) ที่ได้กล่าวถึงความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ที่นักเรียนจะได้รับจากกิจกรรมสหกรณ์ในโรงเรียนประถมศึกษาว่ากิจกรรมสหกรณ์จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ 3 ประการคือ ประการแรก ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ในทางเศรษฐกิจเกี่ยวกับการรวมกันซื้อ การรวมกันขาย และการรวมกันผลิต ตลอดจนเรียนรู้เกี่ยวกับการบริโภคอย่างประหยัด

ประการที่สอง ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ในทางสังคมประชาธิปไตยโดยเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันในลักษณะของผู้นำและผู้ตาม การทำงานร่วมกัน การแก้ปัญหาาร่วมกัน การตัดสินใจร่วมกัน การวางแผนร่วมกัน การแบ่งงานแบ่งหน้าที่กันทำตามความสามารถ การประสานงาน และการประเมินผลร่วมกัน ตามอุดมการณ์ประชาธิปไตย กล่าวคือ กิจการสหกรณ์เป็นของสมาชิก บริการและดำเนินงานโดยสมาชิก และเพื่อผลประโยชน์ของมวลสมาชิก

ประการที่สาม ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ในทางวัฒนธรรมทางจิตใจ เกี่ยวกับการจริยธรรมของการอยู่ร่วมกันในระบบสหกรณ์ สมาชิกของสหกรณ์จะต้องมีความสามัคคีซึ่งเป็นจริยธรรมของการอยู่ร่วมกันที่ก่อให้เกิดพลังทั้งในทางจิตใจ ทางสังคม และทางเศรษฐกิจ มีความซื่อสัตย์ต่ออุดมการณ์ของการแก้ปัญหาาร่วมกัน ด้วยวิธีการสหกรณ์มีความจงรักภักดีต่อสหกรณ์ นอกจากนั้นต้องมีความขยัน ความประหยัด ความยุติธรรม ความอดทน และมีความฉลาดรู้เท่าทันเหตุการณ์ในลักษณะของนักธุรกิจ

การจัดกิจกรรมสหกรณ์ในโรงเรียนประถมศึกษาควรมีรูปแบบของการจัดกิจกรรมอยู่ 3 รูปแบบ คือ

1. กิจกรรมสหกรณ์แบบครูเป็นผู้นำ ครูเป็นผู้ดำเนินการเองโดยทางโรงเรียนเป็นผู้แต่งตั้ง นักเรียนเป็นสมาชิก การจัดในรูปแบบนี้มีส่วนดีที่กิจกรรมมั่นคงดี ความบกพร่องอาจมีน้อย แต่นักเรียนมีส่วนร่วมน้อย การฝึกปฏิบัติมีน้อย และที่สำคัญคือ มิได้เป็นรูปแบบสหกรณ์ที่ถูกต้อง
2. กิจกรรมสหกรณ์แบบสมบูรณ์ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ กิจกรรมสหกรณ์แบบนี้มีข้อดีนอกเหนือจากข้อ 1 คือ เป็นแบบอย่างของสหกรณ์ที่ถูกต้อง แต่นักเรียนเป็นเพียงสมาชิกสมทบ การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมน้อย เท่าที่สามารถจะทำได้ก็อาจเป็นพนักงานขาย หรืออื่น ๆ ในลักษณะที่มีได้ร่วมคิด และตัดสินใจด้วย
3. กิจกรรมสหกรณ์แบบยิวสหกรณ์ เป็นรูปแบบที่ดำเนินการเหมือนสหกรณ์ที่สมบูรณ์แบบแต่สมาชิกเป็นนักเรียน และนักเรียนเป็นผู้ดำเนินการเอง ครูเป็นเพียงที่ปรึกษาและช่วยเหลือครูอาจเป็นสมาชิกสมทบ กิจกรรมสหกรณ์รูปแบบนี้มุ่งฝึกฝนให้นักเรียนได้กระทำกิจกรรมของสหกรณ์ทุกประการ ในรูปแบบสหกรณ์ที่สมบูรณ์ แต่มีครูเป็นที่เลี้ยง จึงมีข้อดีในแง่การฝึกฝนนักเรียนให้เกิดมีความพร้อมที่จะเป็นสมาชิกสหกรณ์ที่ดีต่อไป ตรงตามวัตถุประสงค์ที่แท้จริง (ฉลาด เสริมปัญญา, 2526)

การจัดกิจกรรมสหกรณ์ในรูปแบบที่ 3 เป็นรูปแบบที่สำนักงานคณะกรรมการการ
 ประถมศึกษาแห่งชาติ ต้องการให้โรงเรียนประถมศึกษาทุกโรงเรียนจัดทำ เพราะการจัดกิจกรรม
 สหกรณ์ในรูปแบบที่ 3 นักเรียนจะได้รับการฝึกฝนวิธีการสหกรณ์ ทำให้นักเรียนได้รับความรู้ ทักษะ
 และประสบการณ์ต่าง ๆ เป็นอย่างดี และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ สำนักงาน
 คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้ให้สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดทุกจังหวัดจัดให้มี
 การประกวดโรงเรียนประถมศึกษาที่จัดกิจกรรมสหกรณ์ดีเด่น ตั้งแต่ปีการศึกษา 2529 เป็นต้น
 มา ซึ่งโรงเรียนที่จะได้รางวัลการจัดกิจกรรมสหกรณ์ดีเด่นจะต้องเป็นโรงเรียนที่จัดกิจกรรม
 สหกรณ์ในรูปแบบที่ 3 นี้เท่านั้น

จังหวัดศรีสะเกษเป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่บริเวณภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างของประเทศไทย มีอำเภอทั้งหมด 16 อำเภอ คือ อำเภอเมืองศรีสะเกษ อำเภอกันทรารมย์ อำเภอกันทร -
 ลักษ์ อำเภอขุขันธ์ อำเภอขุนหาญ อำเภออุทุมพรพิสัย อำเภอราษีไศล อำเภอปรางค์กู่
 อำเภอไพรบึง อำเภอขามเฒ่า อำเภอห้วยทับทัน อำเภอเมืองขุขันธ์ อำเภอโนนคูณ อำเภอ
 ศรีรัตนะ อำเภอน้ำเกลี้ยง และกิ่งอำเภอลือเตย ลักษณะพื้นที่ของจังหวัดศรีสะเกษเป็นที่ราบลุ่ม
 แม่น้ำมูล ซึ่งครอบคลุมอาณาบริเวณพื้นที่เกือบครึ่งหนึ่งของจังหวัดศรีสะเกษ บริเวณที่เหลือนจะเป็นที่
 ราบสูง ภูเขา และที่ราบระหว่างภูเขา อาชีพของประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม การทำนา
 เป็นอาชีพหลักและการปลูกพืชไร่เป็นอาชีพที่ให้รายได้รองลงมา สภาพเศรษฐกิจของประชากรใน
 จังหวัดศรีสะเกษมีฐานะความเป็นอยู่ที่ยากจน อันเนื่องจากสภาวะความแห้งแล้งทำให้การทำนาและ
 การปลูกพืชไร่ไม่ได้ผล (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ, 2530) จังหวัดศรีสะเกษ
 เป็นจังหวัดหนึ่งในโครงการน้ำพระทัยจากในหลวงหรือโครงการอีสานเขียว ซึ่งกองทัพก หน่วยงาน
 ราชการ และองค์กรเอกชนเป็นผู้รับผิดชอบที่จะช่วยให้ความเป็นอยู่ของประชากรในพื้นที่โครงการ
 ดีขึ้น วิธีการสหกรณ์ก็เป็นวิธีการหนึ่งที่กองทัพก หน่วยงานราชการ และองค์กรเอกชน นำมาใช้
 เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่เป้าหมาย สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ
 เป็นหน่วยงานราชการอีกหน่วยงานหนึ่งที่เข้าร่วมโครงการน้ำพระทัยจากในหลวงหรือโครงการ
 อีสานเขียว โดยได้กำหนดนโยบายให้โรงเรียนประถมศึกษาทุกโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการ
 ประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษจัดโครงการกิจกรรมสหกรณ์ขึ้นเพื่อให้นักเรียนที่เป็นเยาวชนของชาติ
 ได้มีความรู้ความเข้าใจวิธีการสหกรณ์ที่ถูกต้อง รู้จักสิทธิหน้าที่ รู้จักทำงานร่วมกัน สามารถนำ
 ประสบการณ์ต่าง ๆ ดังกล่าวไปใช้ในการพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าได้

จากหลักการและจุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมสหกรณ์ในโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับหลักการของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ข้อ 2 ที่ว่า เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนนำประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการดำรงชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2525) ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาว่าจากการที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งได้ปฏิบัติจริงในการจัดกิจกรรมสหกรณ์มาเป็นเวลานานพอสมควรนั้น นักเรียนมีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ที่ได้รับจากการจัดกิจกรรมสหกรณ์มากน้อย เพียงใด และนักเรียนสามารถนำความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ดังกล่าวไปใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนหรือไม่ เพื่อจะได้เป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบในการจัดกิจกรรมสหกรณ์ในโรงเรียนประถมศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ในการวางแผนและปรับปรุงการจัดกิจกรรมสหกรณ์ในโรงเรียนประถมศึกษาให้เกิดประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความรู้และทักษะที่ได้รับจากการจัดกิจกรรมสหกรณ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษาที่ได้รับรางวัลการจัดกิจกรรมสหกรณ์ดีเด่น สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ
2. เพื่อศึกษาเกี่ยวกับการนำความรู้และทักษะที่ได้รับจากการจัดกิจกรรมสหกรณ์ไปใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษาที่ได้รับรางวัลการจัดกิจกรรมสหกรณ์ดีเด่น สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยนี้มุ่งศึกษาการนำความรู้และทักษะที่ได้รับจากการจัดกิจกรรมสหกรณ์ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษาที่ได้รับรางวัลการจัดกิจกรรมสหกรณ์ดีเด่น ประจำอำเภอ ประจำปีการศึกษา 2532 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ
2. ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เป็นคณะกรรมการดำเนินงานในกิจกรรมสหกรณ์ ครูผู้รับผิดชอบโครงการกิจกรรมสหกรณ์ ครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ครูผู้สอนกลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เป็นคณะกรรมการดำเนินงาน

ในกิจกรรมสหกรณ์ในโรงเรียนประถมศึกษาที่ได้รับรางวัลการจัดกิจกรรมสหกรณ์ดีเด่น ประจำปีการศึกษา 2532 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ

ข้อตกลงเบื้องต้น

ตัวอย่างประชากรที่ตอบแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามนั้น ตอบและให้สัมภาษณ์ตรงตามความเป็นจริง

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ความรู้ที่ได้รับจากการจัดกิจกรรมสหกรณ์ หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการสหกรณ์ที่ได้รับจากการเรียนเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนในเรื่องการรวมกลุ่มและสหกรณ์ ตามหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 และที่ได้รับจากการจัดกิจกรรมสหกรณ์ในโรงเรียนประถมศึกษา ตามที่ระบุไว้ในคู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกิจกรรมสหกรณ์ในโรงเรียนประถมศึกษา พุทธศักราช 2530 โดยครอบคลุมเนื้อหาในเรื่องการรวมกันซื้อ รวมกันขาย รวมกันผลิต การแบ่งปันผลประโยชน์และการบริโภคอย่างประหยัด

ทักษะที่ได้รับจากการจัดกิจกรรมสหกรณ์ หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกัน โดยถือหลักสหกรณ์ที่ได้รับจากการฝึกปฏิบัติในการจัดกิจกรรมสหกรณ์ในโรงเรียนประถมศึกษา ตามที่ระบุไว้ในคู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกิจกรรมสหกรณ์ในโรงเรียนประถมศึกษา พุทธศักราช 2530 โดยครอบคลุมเนื้อหาในเรื่อง ผู้นำ ผู้ตาม การทำงานร่วมกัน การแก้ปัญหา ร่วมกัน การตัดสินใจร่วมกัน การวางแผนร่วมกัน การแบ่งงานแบ่งหน้าที่กันทำตามความสามารถ การประสานงานและการประเมินผล

การนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน หมายถึง การนำความรู้ ความเข้าใจ และทักษะเกี่ยวกับวิธีการสหกรณ์ที่ได้รับจากการเรียนเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนในเรื่อง การรวมกลุ่มและสหกรณ์ตามหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 และการฝึกปฏิบัติในการจัดกิจกรรมสหกรณ์ตามที่ระบุไว้ในคู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกิจกรรมสหกรณ์ในโรงเรียนประถมศึกษา พุทธศักราช 2530 ไปใช้ในด้านการรวมกลุ่มเพื่อประโยชน์ของกลุ่มและสมาชิกและการทำงานร่วมกันโดยถือหลักสหกรณ์ ในการประกอบอาชีพเพื่อหารายได้พิเศษ และการทำกิจกรรมการเรียนการสอนในกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และเป็นคณะกรรมการดำเนินงานในกิจกรรมสหกรณ์ของโรงเรียนประถมศึกษาที่ได้รับรางวัลการจัดกิจกรรมสหกรณ์ดีเด่น ประจำอำเภอ ประจำปีการศึกษา 2532 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ

ผู้ปกครอง หมายถึง บิดา มารดา ญาติ หรือบุคคลที่ทำหน้าที่รับผิดชอบในการอบรมสั่งสอน เลี้ยงดู และดูแลในด้านการศึกษานักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เป็นคณะกรรมการดำเนินงานในกิจกรรมสหกรณ์ในโรงเรียนประถมศึกษาที่ได้รับรางวัลการจัดกิจกรรมสหกรณ์ดีเด่น ประจำอำเภอ ประจำปีการศึกษา 2532 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ

ครู หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นครูผู้รับผิดชอบโครงการกิจกรรมสหกรณ์ ครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และครูผู้สอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษาที่ได้รับรางวัลการจัดกิจกรรมสหกรณ์ดีเด่น ประจำอำเภอ ประจำปีการศึกษา 2532 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร วารสาร รายงานการวิจัย และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมสหกรณ์ในโรงเรียนประถมศึกษา และการนำความรู้ที่ได้รับจากการเรียนไปใช้ในชีวิตประจำวันของผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา และผู้ที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา

2. ตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เป็นคณะกรรมการดำเนินงานในกิจกรรมสหกรณ์จำนวน 140 คน ครูผู้รับผิดชอบโครงการกิจกรรมสหกรณ์ ครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หรือครูผู้สอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 43 คน และผู้ปกครองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เป็นคณะกรรมการดำเนินงานในกิจกรรมสหกรณ์จำนวน 42 คน ของโรงเรียนที่ได้รับรางวัลการจัดกิจกรรมสหกรณ์ดีเด่นประจำอำเภอ ประจำปีการศึกษา 2532 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ รวมตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น 225 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

3.1 . แบบทดสอบความรู้และทักษะที่ได้รับจากการจัดกิจกรรมสหกรณ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 25 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหาในเรื่องการรวมกลุ่มเพื่อประโยชน์ของกลุ่มและมวลสมาชิก และกระบวนการทำงานร่วมกันโดยถือหลักสหกรณ์ มีลักษณะเป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ แต่ละข้อจะมีตัวเลือก 4 ตัวเลือก ซึ่งจะมีคำตอบที่ถูกต้องข้อละ 1 คำตอบ เกณฑ์ในการให้คะแนนคือ ตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดหรือไม่ตอบหรือตอบมากกว่า 1 คำตอบให้ 0 คะแนน

3.2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการนำความรู้และทักษะที่ได้รับจากการจัดกิจกรรมสหกรณ์ไปใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ลักษณะเป็นแบบกำหนดคำตอบให้ (check list)

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการนำความรู้และทักษะที่ได้รับจากการจัดกิจกรรมสหกรณ์ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์แบบปลายปิด (closed form) และแบบสัมภาษณ์แบบปลายเปิด (opened form) โดยแบ่งออกเป็น 2 เรื่อง คือ

1. การรวมกลุ่มเพื่อประโยชน์ของกลุ่มและมวลสมาชิก
2. กระบวนการทำงานร่วมกันโดยถือหลักสหกรณ์

3.3 แบบสอบถามครูเกี่ยวกับการนำความรู้และทักษะที่ได้รับจากการจัดกิจกรรมสหกรณ์ไปใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ ลักษณะเป็นแบบกำหนดคำตอบให้ (check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามครูเกี่ยวกับการนำความรู้และทักษะที่ได้รับจากการจัดกิจกรรมสหกรณ์ไปใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ลักษณะเป็นแบบกำหนดคำตอบให้ (check list) โดยแบ่งออกเป็น 2 เรื่องคือ

1. การรวมกลุ่มเพื่อประโยชน์ของกลุ่มและมวลสมาชิก
2. กระบวนการทำงานร่วมกันโดยถือหลักสหกรณ์

3.4 แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครองเกี่ยวกับการนำความรู้และทักษะที่ได้รับจากการจัดกิจกรรมสหกรณ์ไปใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ลักษณะ เป็นแบบกำหนดคำตอบให้ (check list)

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครองเกี่ยวกับการนำความรู้และทักษะที่ได้รับจากการจัดกิจกรรมสหกรณ์ไปใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ลักษณะ เป็นแบบกำหนดคำตอบให้ (check list) โดยแบ่งออกเป็น 2 เรื่องคือ

1. การรวมกลุ่มเพื่อประโยชน์ของกลุ่มและมวลสมาชิก
2. กระบวนการทำงานร่วมกันโดยถือหลักสหกรณ์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยนำแบบทดสอบ แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม ไปทดสอบ สัมภาษณ์ และแจกแบบสอบถาม นักเรียน ครู และผู้ปกครอง ที่เป็นตัวอย่างประชากร ตามวัน เวลา ที่ได้ติดต่อกับทางโรงเรียนไว้

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้น คือ หาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่ามัธยฐาน เลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำข้อมูลมาจัดหมวดหมู่

6. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. ได้ทราบถึงความรู้และทักษะที่ได้รับจากการจัดกิจกรรมสหกรณ์และการนำความรู้และทักษะไปใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษาที่ได้รับรางวัลการจัดกิจกรรมสหกรณ์ดีเด่น สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ

2. เป็นแนวทางในการวางแผนปรับปรุงและส่งเสริมการจัดกิจกรรมสหกรณ์ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ให้เกิดประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างแท้จริง